

**Josep Anselm Clavé, «Quejas y esperanzas»,
a Almanaque democrático para el año (bisiesto) de 1864,
por varios socios del Ateneo Catalán.** Barcelona: I. López
Editor – Librería Española, 1864

Dramatúrgia Josep Maria Miró	Sobretítols Glòria Nogué
Direcció Wanda Pitrowska	Cor de les Glòries Catalanes Anna Feu (soprano) Griselda Ramon (mezzosoprano) Joan Mas (tenor) Albert Gràcia (tenor) Germán de la Riva (bariton) Tomàs Maxé (bariton-baix)
Elements escènics Xavier Sald	Vols saber-ne més? Escaueja el codi QR o vés a www.tnc.cat i hi trobaràs materials complementaris i altres enllaços d'interès:
Vestuari Rosa Solé	Agrairements Federació de Cors de Clavé Societat del Gran Teatre del Liceu UAB L'Auditori Pascualí
Il·luminació Ignasi Campodon	Orquestra Gran Orquestra Simfònica de l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC)
So Equip del TNC	Ricard Vinyes, <i>La presència ignorada. La cultura comunista a Catalunya (1840-1931)</i> . Barcelona: Edicions 62, 1989
Moviment Roberto G. Alonso	Albert Arribas, «L'Aplec del Remei», o «La Mütua de Socors», pròleg a l'edició de <i>L'Aplec del Remei</i> , Arola Editors / TNC, 2016
Edició crítica de <i>L'Aplec del Remei</i> Francesc Cortès	Publicacions en venda a les taquilles i al web www.tnc.cat
Assistent musical Francesc Mora	Text original del llibret de <i>L'Aplec del Remei</i> editat per Arola Editors i el TNC.
Assajos d'orquestra a l'ESMUC Xavier Puig	Roger Canadell, «La construcció de mites republicans en l'obra de Josep Anselm Clavé», 2016. Traducció: Roger Canadell. Publicat en anglès: «The construction of Republican myths in the work of Josep Anselm Clavé», publicat a Magí Sunyer i Emili Samper (ed.), <i>The Myths of the Republic: Literature and Identity</i> , Kassel: Edition Reichenberger, 2016
Arranjaments musicals La Maquinista i L'Euterpe Jordi Cornudella	— Josep Anselm Clavé. <i>Una vida al servei de la cultura i la llibertat</i> , una biografia de la mà de Roger Canadell, editada per Comanegra amb el suport de la Diputació de Barcelona.
Ajudant de direcció i recerca de documentació Albert Arribas	Conrad Roure, «Clavé», <i>Recuerdos de mi larga vida</i> , vol. 1. Barcelona: Imp. de Domingo Garrofé, 1925
Actors Oriol Genís Roberto G. Alonso	Nan (bariton) Josep-Ramon Olivé Blay (bariton) Miquel Cobos

Cor de les Glòries Catalanes Anna Feu (soprano) Griselda Ramon (mezzosoprano) Joan Mas (tenor) Albert Gràcia (tenor) Germán de la Riva (bariton) Tomàs Maxé (bariton-baix)	Vols saber-ne més? Escaueja el codi QR o vés a www.tnc.cat i hi trobaràs materials complementaris i altres enllaços d'interès:
Ricard Vinyes, <i>La presència ignorada. La cultura comunista a Catalunya (1840-1931)</i> . Barcelona: Edicions 62, 1989	Ricard Vinyes, <i>La presència ignorada. La cultura comunista a Catalunya (1840-1931)</i> . Barcelona: Edicions 62, 1989

La LIBERTAD DE ASOCIACIÓN

está vedada cruelmente a los que sienten mayor necesidad de socorro mutuo

Narcís Monturiol, Josep Anselm Clavé, Francisco Suñer y Capdevila, Antoni Altadill, Joan Tútav, Josep M. Torres, «Los autores del Almanaque democrático, a sus conciudadanos». Pamflet publicat l'any 1864.

Josep Anselm Clavé, «Quejas y esperanzas», a Almanaque democrático para el año (bisiesto) de 1864, por varios socios del Ateneo Catalán. Barcelona: I. López Editor – Librería Española, 1864

Quereíais escribir para la clase trabajadora? Despojaos por completo del terror visionario que os infunde, y aprended a conocerla. [...]

La LIBERTAD DE ASOCIACIÓN tan fecunda en bienes para todas las clases sociales, está vedada cruelmente a los que sienten mayor necesidad de socorro mutuo en las crisis eco-

Toma la palabra un hombre del pueblo, educado en los talleres, y su lenguaje rudo y franco pudiera herir desagradablemente vuestros oídos avezados tan sólo a los galanos párrafos, a los rotundos períodos, a las cadenciosas frases con que sabéis, los hombres de talento, ataviar las rozagantes concepciones de vuestra privilegiada imaginación. [...] Sobreponeros al disgusto que pueda ocasionaros lo incorrecto del estilo y prestad un momento de atención al hombre que ha sobrellevado el peso de las iniquidades que amargan la existencia del infeliz obrero, y llora todavía con lágrimas de sangre los dolorosos infortunios que agobian a sus antiguos hermanos de trabajo; al hombre que ha sentido también crujir en sus espaldas el denigrante látigo de inmunda Urania, y atesora en su alma inmenso amor para esos desdichados parias de la sociedad que partieron con él, en día aciago, el negro pan de sus sudores.

Vosotros, egregios sabios, que pretendéis cicatrizar las heridas que el candente estigma de oprobiosa servidumbre abrierá en el noble corazón del proletario, sin que

os atreváis a sondear su profundidad horrible, tenéis

mucho que aprender todavía

acerca el pueblo, y quién sa- be si podrán prestar alguna

luz a vuestras investigacio-

nnes futuras las toscas palabras, las sencillas observaciones de un obrero inválido!

Durante el Gobierno provisional mostróse Clavé contra-

rio a los sistemas practicados y fundó un periódico republi-

cano, *La Vanguardia*, que desde el 30 de octubre de 1868 atacó a

las Constituyentes, hasta el 29 de enero de 1869, en que dejó

de salir el mencionado periódico.

En 30 de abril de 1869, formando parte Clavé del «Directo-

rio provincial republicano democrático federal de Barcelona»

convocó, junto con sus compañeros de Comité, a los Comités de Aragón, Valencia y Cataluña para efectuar la Asamblea en

**Josep Anselm Clavé, «Quejas y esperanzas»,
a Almanaque democrático para el año (bisiesto) de 1864,
por varios socios del Ateneo Catalán.** Barcelona: I. López
Editor – Librería Española, 1864

**Josep Anselm Clavé, «Quejas y esperanzas»,
a Almanaque democrático para el año (bisiesto) de 1864,
por varios socios del Ateneo Catalán.** Barcelona: I. López
Editor – Librería Española, 1864

**Josep Anselm Clavé, «Quejas y esperanzas»,
a Almanaque democrático para el año (bisiesto) de 1864,
por varios socios del Ateneo Catalán.** Barcelona: I. López
Editor – Librería Española, 1864

**Josep Anselm Clavé, «Quejas y esperanzas»,
a Almanaque democrático para el año (bisiesto) de 1864,
por varios socios del Ateneo Catalán.** Barcelona: I. López
Editor – Librería Española, 1864

**Josep Anselm Clavé, «Quejas y esperanzas»,
a Almanaque democrático para el año (bisiesto) de 1864,
por varios socios del Ateneo Catalán.** Barcelona: I. López
Editor – Librería Española, 1864

**Josep Anselm Clavé, «Quejas y esperanzas»,
a Almanaque democrático para el año (bisiesto) de 1864,
por varios socios del Ateneo Catalán.** Barcelona: I. López
Editor – Librería Española, 1864

**Josep Anselm Clavé, «Quejas y esperanzas»,
a Almanaque democrático para el año (bisiesto) de 1864,
por varios socios del Ateneo Catalán.** Barcelona: I. López
Editor – Librería Española, 1864

**Josep Anselm Clavé, «Quejas y esperanzas»,
a Almanaque democrático para el año (bisiesto) de 1864,
por varios socios del Ateneo Catalán.** Barcelona: I. López
Editor – Librería Española, 1864

**Josep Anselm Clavé, «Quejas y esperanzas»,
a Almanaque democrático para el año (bisiesto) de 1864,
por varios socios del Ateneo Catalán.** Barcelona: I. López
Editor – Librería Española, 1864

**Josep Anselm Clavé, «Quejas y esperanzas»,
a Almanaque democrático para el año (bisiesto) de 1864,
por varios socios del Ateneo Catalán.** Barcelona: I. López
Editor – Librería Española, 1864

**Josep Anselm Clavé, «Quejas y esperanzas»,
a Almanaque democrático para el año (bisiesto) de 1864,
por varios socios del Ateneo Catalán.** Barcelona: I. López
Editor – Librería Española, 1864

Exposició
Clavé

Vestíbul principal
Octubre 2016
Entrada gratuïta

Conferència

Sobre Josep Anselm Clavé
Roger Canadell

TNC, Sala Gran
01/10/16, 19 h
Activitat gratuita

Ruta literària

Sobre la incidència de Clavé en l'oci

barceloní i en la seva activitat política

Enric Ciurans

Plaça de Medinaceli

06/10/16, 19 h

Activitat gratuita

Damm

Fundació

CaixaBank

o Sabadell

Fundació

ACS

Agrolimen

Coca-Cola

Cualtis

Gramona

LAVANGUARDIA

3

CATALUNYA

RADIO

RED

ELECTRICA

DE ESPAÑA

SOLAN

DE CUBAS

lACOSTE

abertis

Catalunya

DINAMICO FORUM

COMSA

CORPORACION

Port de Barcelona

MARC MARTI

serunion@

STEREOFIRENT

Educadores | Serveis audiovisuals

ESTEVE

CANDELAS

elPeriódico

CAJAROJA

EL PUNT AVANT

MONTIBELLO

a

RAT

I PROPERAMENT...
— L'APLEC DEL REMEI

06/10/16 — 30/10/16

El coratge de matar

Lars Norén

Sala Petita

Noves tapes i platinells

que canvién segons

mercàt. Per gaudir

abans o després

de la funció. I també

els menús «Exprés»

i «Piscolabis del

teatre», sense esperes

amb reserva prèvia:

933 065 729

restaurant@tnc.cat

TNC & TAPES

08/10/16

Museu Obeses

Obeses, Concert

Sala Gran

Conferència

Sobre Josep Anselm Clavé

Roger Canadell

TNC, Sala Gran

01/10/16, 19 h

Activitat gratuita

SINGULARIS

El programa d'intervenció cultural de J. A. Clavé no havia sorgit d'un desert; més aviat constituïa una activa explicitació del comunisme crítico-utòpic. Al cap i a la fi, quan Clavé aconsellava: «Instruïu-vos i sereu lliures, associeu-vos i sereu forts, estimeu-vos i sereu felics», identificava els vells objectius de canvi social amb una revolució moral.

I això va ser rellevant en la configuració de la tradició comunista, que a través de l'acció claveriana deixava una petja nítida en la cultura de les classes subalternes, escampant, popularitzant uns valors ètico-socials distints, alternatius als de les classes dominants, si bé a la llarga les seves expressions concretes fossin fins a cert punt assimilades i neutralitzades. Però va quedar-ne una noció organitzativa de la cultura que havia de marcar fortament el desenvolupament de la cultura nacional.

En realitat, la funció copulativa del cant coral entre predicació socialista i revolució moral no era un fenomen autòcton, particular. El cant coral constituí un important element del socialism francès i contribuí a generar conclusions sobre el compromís dels artistes amb els moviments revolucionaris, i aquesta va ser una obra bàsicament saint-simoniana.

Quan després dels fets revolucionaris de 1830 els saint-simonians van adquirir una situació de llibertat en la propagació de les seves propostes, en el que més es van esforçar va ser a elaborar una teoria de l'art. I el primer resultat fou *Aux artistes, du passé et de l'avenir des Beaux Arts, doctrine de Saint-Simon*, d'Emile Barrault, editada el 1830. Gosearia dir que era el primer esforç per vincular el moviment romàntic al socialism: l'art constituïa l'essència del «nou cristianisme» saint-simonia; més exactament, l'art era la religió de la revolució (així, doncs, la seva morfologia, la seva litúrgia, l'expressió formal normativa de la seva moral) i els artistes n'eren els sacerdots. [...] L'art que amb més dedicació

fotografia: David Ruano
Disseny: Forma
DL B 20778-2016

Patrocinador

Protectors

Benefactors

Col·laboradors

Era la primera vegada que Wagner se sentia als Països Catalans, i no era accidental que l'introductor fos Clavé tard — 1862 — Clavé feia cantar la Marxa del *Tannhäuser* als jardins d'Euterpe. Era la primera vegada que Wagner se sen-

ta als Països Catalans, i no era accidental que l'introductor fos Clavé. [...] Clavé decidí que organitzaria una associació de resistència a «sacerdot social», un apòstol que havia de predicar una nova estètica corresponent a un món nou, i per tant havia d'experimentar i ser avantguarda en el mateix equilibri que ho era la societat igualitària. L'art social només podia ser d'avantguarda, i l'assimilació d'aquest vincle per determinats intel·lectuals —Sand, Hugo, Liszt— provocà exploracions artístiques sorprenents. [...] Músics afamats desenvolupaven el seu esforç creatiu conforme a les normes saint-simonianes de l'art social. [...] També Wagner, és clar, que després de participar en els complots per a l'alçament de la ciutat de Dresden juntament amb Bakunin i l'arquitecte Gottfried Semper (que fundaria l'arquitectura funcionalista) el 1849, fugí a Weimar. I d'allí a Suïssa. I d'allí a París, on conegué les postes saint-simonianes i trobà temps per llegir *Què és la propietat*, de Proudhon. De retorn a Suïssa, Wagner escriví un folletó: *L'Art i la revolució*, que circulà amb profusió entre els medis revolucionaris francesos. En aquesta època (1850) sembla que Wagner va ser influït per lectures de Marx i Engels que li proporcionà Bakunin, i també per lectures d'autors anarquistes i d'altres tendències socialistes.

El 1845 Wagner estrenava a París *Tannhäuser*. Proposava la idea de l'amor com a mitjà de redempció social i espiritual per damunt dels convenicionalismes del costumari burgès. Conten que la xiulada va ser esplèndida, i que un dels pocs que va aplaudir es deia Baudelaire. Anys més

tard — 1862 — Clavé feia cantar la Marxa del *Tannhäuser* als jardins d'Euterpe. Era la primera vegada que Wagner se sen-

laitat de La Aurora no era, per tant, el seu caràcter musical, sinó la seva finalitat política. [...] Des de l'experiència dels quatre anys de vida de La Aurora decidí que el camp en el qual elaboraria el seu pensament dominant seria l'educació moral dels treballadors. Una educació moral no en sentit normatiu, no indicant què fer i què no fer amb puntualitat, sinó una educació moral entesa com l'adquisició d'hàbits culturals destinats a fer prendre consciència de la pròpia dignitat de classe: «En lo banquet del mon avuy l'obrer ja hi cap». I tres eren els valors constitutius de l'ètica que significava els treballadors: *Progrés, virtut i amor*; valors que connectaven realment amb el discurs que en aquells anys havia anat constituint el comunisme crítico-utòpic, amb Monturiol i els seus icarians entre els quals figurava el mateix Clavé.

La segona decisió es referia a la forma d'intervenció: desenvoluparia principalment l'afecció al cant en una societat que, segons sembla, tant l'apreciava. Finalment considerà que l'èxit d'aquell projecte depenia de l'arrelament organitzatiu del model bàsic, la societat de resistència que, a més, seria difusora de tot el projecte de moralització a través del cant, del ball i la festa, en una mena d'actualització dels costums gràcies a una finalitat global política, la igualtat. El moment esplendorós d'aquest programa va ser el Carnestoltes de 1860. [...]

Les quotes setmanals alimentarien la Caixa de Socors, que es destinaria a sufragar situacions de malaltia, o de manca de treball, o de qualsevol dolorosa eventualitat. Però la caixa es capitalitzaria sobretot amb els beneficis procedents dels repertoris musicals dels associats constituïts en orquestra de flautes, cítar, guitarres, violins i violoncelles. Sí, aquest seria el vessant lúdic de l'entitat, i la seva tapadora. Així va ser. Es diugué La Aurora, i la seva primera presència pública ressenyable fou en el Carnestoltes de 1846. La singu-

L'APLEC DEL REMEI

de Josep Anselm Clavé

La singularitat de
La Aurora no era el seu
caràcter musical, sinó
la seva finalitat política

Quan les barricades del 42 ajudà a defensar-les, i a l'any següent seguí les ordres de la Junta Central i atacà la Ciutadella. Després va continuar cantant amb en Burés i en Carbonell i els resultats no eren dolents. [...] Pensaven que una associació de resistència podria viure de la música. En realitat, l'intens ambient musical que es vivia a la ciutat a la dècada dels quaranta feia raonable aquella idea. [...]

La segona decisió es referia a la forma d'intervenció: desenvoluparia principalment l'afecció al cant en una societat que, segons sembla, tant l'apreciava. Finalment considerà que l'èxit d'aquell projecte depenia de l'arrelament organitzatiu del model bàsic, la societat de resistència que, a més, seria difusora de tot el projecte de moralització a través del cant, del ball i la festa, en una mena d'actualització dels costums gràcies a una finalitat global política, la igualtat. El moment esplendorós d'aquest programa va ser el Carnestoltes de 1860. [...]

Les quotes setmanals alimentarien la Caixa de Socors, que es destinaria a sufragar situacions de malaltia, o de manca de treball, o de qualsevol dolorosa eventualitat. Però la caixa es capitalitzaria sobretot amb els beneficis procedents dels repertoris musicals dels associats constituïts en orquestra de flautes, cítar, guitarres, violins i violoncelles. Sí, aquest seria el vessant lúdic de l'entitat, i la seva tapadora. Així va ser. Es diugué La Aurora, i la seva primera presència pública ressenyable fou en el Carnestoltes de 1846. La singu-

